ΑΠΟΦΑΣΗ (ΚΕΠΠΑ) 2022/847 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 30ής Μαΐου 2022

προς υποστήριξη των προσπαθειών πρόληψης και καταπολέμησης της παράνομης διάδοσης και διακίνησης φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού (SALW) και πυρομαχικών και των επιπτώσεών τους στην Αμερική

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 1 και το άρθρο 31 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την πρόταση του ύπατου εκπροσώπου της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 19 Νοεμβρίου 2018, το Συμβούλιο εξέδωσε τη στρατηγική της ΕΕ κατά των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού («SALW») και των πυρομαχικών τους, με τίτλο «Ασφαλίζοντας τα όπλα, προστατεύοντας τους πολίτες» («στρατηγική της ΕΕ για τα SALW»), η οποία καθορίζει τις κατευθυντήριες γραμμές για τη δράση της Ένωσης στον τομέα των φορητών όπλων και του ελαφρού οπλισμού (SALW).

(2) Σε περιφερειακό επίπεδο, η στρατηγική της ΕΕ για τα SALW δεσμεύει την Ένωση και τα κράτη μέλη της να παρέχουν συνδρομή σε άλλες χώρες προκειμένου να βελτιώσουν τη διαχείριση και την ασφάλεια των κρατικών αποθεμάτων τους μέσω της ενίσχυσης των εθνικών νομοθετικών και διοικητικών πλαισίων και της ενδυνάμωσης των θεσμών που ρυθμίζουν τη νόμιμη προμήθεια και τη διαχείριση των αποθεμάτων SALW και πυρομαχικών για τις δυνάμεις άμυνας και ασφάλειας.

(3) Στη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW επισημαίνεται ότι η Ένωση θα επιδιώξει συνέργειες με χώρες της Αμερικής και με περιφερειακούς οργανισμούς, προκειμένου να περιοριστεί η παράνομη διάδοση και διακίνηση SALW, με στόχο τη μείωση της ένοπλης βίας και της εγκληματικής δραστηριότητας.

(4) Η Λατινική Αμερική και η Καραϊβική έχουν πληγεί σοβαρά από τη διάδοση και την υπερβολική συσσώρευση SALW. Το αμερικανικό ημισφαίριο εξακολουθεί να αποτελεί μία από τις πλέον βίαιες περιοχές του κόσμου. Σύμφωνα με την τελευταία παγκόσμια μελέτη για τις ανθρωποκτονίες, την οποία διενήργησε το Γραφείο των Ηνωμένων Εθνών για τον Έλεγχο των Ναρκωτικών και την Πρόληψη του Εγκλήματος (UNODC) το 2017, στην περιοχή αυτήν καταγράφηκαν 17,2 ανθρωποκτονίες ανά 100 000 κατοίκους, ποσοστό σχεδόν τριπλάσιο του παγκόσμιου μέσου όρου. Η συντριπτική πλειονότητα των ανθρωποκτονιών διαπράττονται με τη χρήση πυροβόλων όπλων, γεγονός που καθιστά την καταπολέμηση και την πρόληψη της διάδοσης και της παράνομης διακίνησης όπλων και πυρομαχικών μία από τις προτεραιότητες του διαμερικανικού θεματολογίου.

(5) Σύμφωνα με τη στρατηγική της ΕΕ για τα SALW, η Ένωση θα ενισχύσει τον διάλογο που διεξάγει και τη συνεργασία της με περιφερειακούς οργανισμούς που ασχολούνται με τον έλεγχο των SALW, ευθυγραμμίζοντας τις δραστηριότητές της με τις περιφερειακές στρατηγικές και τα περιφερειακά σχέδια δράσης.

(6) Ο Οργανισμός Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΚ) εκτελεί χρέη Γραμματείας στο πλαίσιο της διαμερικανικής σύμβασης κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, πυρομαχικών, εκρηκτικών υλών και άλλων συναφών υλικών (CIFTA) και συντονίζει και υλοποιεί περιφερειακές πρωτοβουλίες για την καταπολέμηση των παράνομων SALW στην Αμερική.

(7) Η Ένωση υποστήριξε στο παρελθόν δραστηριότητες του ΟΑΚ με την απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/2010 του Συμβουλίου [1], για να στηριχθούν δραστηριότητες κατά της παράνομης διάδοσης και διακίνησης των SALW και των πυρομαχικών τους και να περιορισθεί ο αντίκτυπός τους στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική. Στο πλαίσιο αυτό, η Ένωση αποφάσισε να χρηματοδοτήσει την εν λόγω πρωτοβουλία ακριβώς με σκοπό τη μείωση της ένοπλης βίας και της εγκληματικής δραστηριότητας.

[1] Απόφαση (ΚΕΠΠΑ) 2018/2010 του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 2018, προς υποστήριξη της αντιμετώπισης της παράνομης διάδοσης και διακίνησης φορητών όπλων, ελαφρού οπλισμού (SALW) και πυρομαχικών και των επιπτώσεών τους στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική στο πλαίσιο της Στρατηγικής της ΕΕ για την καταπολέμηση των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων, ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους «Ασφαλίζοντας τα όπλα, προστατεύοντας τους πολίτες» (ΕΕ L 322 της 18.12.2018, σ. 27).

(8) Στις 30 Ιουνίου 2018, η τρίτη διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για την επισκόπηση της προόδου σχετικά με την εφαρμογή του προγράμματος δράσης του ΟΗΕ για την καταπολέμηση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού υιοθέτησε έγγραφο αποτελεσμάτων στο οποίο τα κράτη ανανέωσαν την προσήλωσή τους στην πρόληψη και στην καταπολέμηση της εκτροπής φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού. Τα κράτη επαναβεβαίωσαν την προθυμία τους να συνεχίσουν τη διεθνή συνεργασία και να εντείνουν την περιφερειακή συνεργασία βελτιώνοντας τον συντονισμό, τη διαβούλευση, την ανταλλαγή πληροφοριών και την επιχειρησιακή συνεργασία και εμπλέκοντας σχετικούς περιφερειακούς και υποπεριφερειακούς οργανισμούς, καθώς και αρχές επιβολής του νόμου, συνοριακού ελέγχου και έκδοσης αδειών εισαγωγής και εξαγωγής.

(9) Η ατζέντα του 2030 των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη επιβεβαιώνει ότι η καταπολέμηση του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού είναι αναγκαία για να επιτευχθούν πολλοί στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που συνδέονται με την ειρήνη, τη δικαιοσύνη και τους ισχυρούς θεσμούς, τη μείωση της φτώχειας, την οικονομική ανάπτυξη, την υγεία, την ισότητα των φύλων και την ασφάλεια των πόλεων. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με τον στόχο βιώσιμης ανάπτυξης 16.4, όλα τα κράτη έχουν δεσμευτεί να μειώσουν σημαντικά τις παράνομες ροές χρημάτων και όπλων.

(10) Στο πρόγραμμά του για τον αφοπλισμό με τίτλο «Διασφαλίζοντας το κοινό μας μέλλον», το οποίο παρουσιάστηκε στις 24 Μαΐου 2018, ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ζήτησε να αντιμετωπιστεί η υπέρμετρη συσσώρευση και το λαθρεμπόριο συμβατικών όπλων και να στηριχθούν οι προσεγγίσεις σε επίπεδο χώρας όσον αφορά τα φορητά όπλα.

(11) Η δεύτερη φάση (φάση ΙΙ), ως συνέχεια των προηγούμενων προσπαθειών της Ένωσης, διατηρεί το πρότυπο της πολυμερούς προσέγγισης και των συνεργειών μεταξύ της Ένωσης και του ΟΑΚ και συμπληρώνει το έργο της Ένωσης σε παγκόσμιο επίπεδο στον τομέα αυτό, στοχεύοντας σε μια περιοχή που πλήττεται σοβαρά από τη διάδοση, την υπερβολική συσσώρευση και τη διακίνηση SALW,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

1. Προσβλέποντας στην εφαρμογή της στρατηγικής της ΕΕ για τα SALW, η παρούσα απόφαση θέτει ως στόχο να αντιμετωπίσει την ένοπλη βία στην Αμερική. Προς τούτο, η Ένωση χρηματοδοτεί το έργο που περιγράφεται στο παράρτημα, το οποίο αποσκοπεί στην καταπολέμηση της διάδοσης και της παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών και στην πρόληψη της χρήσης πυροβόλων όπλων σε κοινότητες που πλήττονται ιδιαίτερα.

2. Κατ' εφαρμογή της παραγράφου 1, οι στόχοι της παρούσας απόφασης είναι οι εξής:

α) η ενίσχυση του εθνικού κανονιστικού πλαισίου για τα πυροβόλα όπλα, λαμβάνοντας υπόψη τις διεθνείς κανονιστικές και ορθές πρακτικές·

β) η βελτίωση της επιχειρησιακής ικανότητας των εθνικών αρχών να επισημαίνουν, να ανιχνεύουν, να αποθηκεύουν και να καταστρέφουν πυροβόλα όπλα·

γ) η βελτιστοποίηση του ελέγχου των φορητών όπλων μέσω της χρήσης του περιφερειακού μηχανισμού επικοινωνίας για τις μεταφορές πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών (MCTA)·

δ) η ενίσχυση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων έναντι της ένοπλης βίας και η μείωση της πρόσβασης σε παράνομα και/ή ανεπιθύμητα πυροβόλα όπλα·

ε) η ανάπτυξη ενός χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα, ώστε οι χώρες να εφοδιαστούν με ένα πρακτικό εργαλείο διαχείρισης μέσω περιφερειακής, συντονισμένης και τεκμηριωμένης προσέγγισης.

3. Στο παράρτημα της παρούσας απόφασης παρατίθεται λεπτομερής περιγραφή του έργου.

Άρθρο 2

1. Ο ύπατος εκπρόσωπος της Ένωσης για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής ασφαλείας («ΥΕ») είναι αρμόδιος για την εφαρμογή της παρούσας απόφασης.

2. Ο ΟΑΚ αναλαμβάνει την τεχνική εφαρμογή του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1.

3. Ο ΟΑΚ εκτελεί τα καθήκοντά του υπό την ευθύνη του ΥΕ. Για τον σκοπό αυτό, ο ΥΕ συνομολογεί τις αναγκαίες ρυθμίσεις με τον ΟΑΚ.

Άρθρο 3

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την υλοποίηση του έργου που χρηματοδοτείται από την Ένωση ανέρχεται σε 4 240 906 EUR.

2. Η διαχείριση των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ποσό αναφοράς που ορίζεται στην παράγραφο 1 πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες και τους κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης.

3. Η Επιτροπή επιβλέπει την ορθή διαχείριση των δαπανών που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή συνάπτει την απαιτούμενη συμφωνία επιχορήγησης με τον ΟΑΚ. Η συμφωνία επιχορήγησης ορίζει ότι η Γραμματεία του ΟΑΚ οφείλει να εξασφαλίζει την προβολή της συνεισφοράς της Ένωσης, αντίστοιχη προς το ύψος της.

4. Η Επιτροπή επιδιώκει να συνάψει τη συμφωνία επιχορήγησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 το ταχύτερο δυνατό μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας απόφασης. Ενημερώνει το Συμβούλιο για τυχόν δυσκολίες στη διαδικασία αυτήν, καθώς και για την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας επιχορήγησης.

Άρθρο 4

1. Ο ΥΕ υποβάλλει έκθεση στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας απόφασης βάσει τακτικών περιγραφικών εκθέσεων που εκπονεί η Γραμματεία του ΟΑΚ. Οι εν λόγω εκθέσεις χρησιμεύουν ως βάση για την αξιολόγηση που πραγματοποιεί το Συμβούλιο.

2. Η Επιτροπή υποβάλλει έκθεση επί των δημοσιονομικών πτυχών του έργου που αναφέρεται στο άρθρο 1.

Άρθρο 5

1. Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία της έκδοσής της.

2. Η παρούσα απόφαση λήγει 36 μήνες μετά την ημερομηνία σύναψης της συμφωνίας επιχορήγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3. Ωστόσο, λήγει έξι μήνες μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της, εάν δεν έχει συναφθεί συμφωνία εντός της εν λόγω εξάμηνης περιόδου.

Βρυξέλλες, 30 Μαΐου 2022.

Για το Συμβούλιο
Η Πρόεδρος
C. COLONNA

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΟΥ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΔΟΣΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΦΟΡΗΤΩΝ ΟΠΛΩΝ, ΕΛΑΦΡΟΥ ΟΠΛΙΣΜΟΥ (SALW) ΚΑΙ ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΗ ΗΠΕΙΡΟ

1. **Ιστορικό**

Η αμερικανική ήπειρος είναι μία από τις περιοχές του κόσμου που πλήττονται περισσότερο από την ένοπλη βία: Το 2017, κατέγραψε το υψηλότερο περιφερειακό ποσοστό ανθρωποκτονιών με 17,2 ανθρωποκτονίες ανά 100 000 κατοίκους, σε σύγκριση με τον παγκόσμιο μέσο όρο 6,1 ανά 100 000 κατοίκους ([1]). Η εύκολη πρόσβαση σε πυροβόλα όπλα και η διαθεσιμότητά τους σε πολλές χώρες αποτελούν βασικούς παράγοντες που εξηγούν αυτά τα ποσοστά. Σχεδόν το 75 % των ανθρωποκτονιών στην περιοχή διαπράττονται με τη χρήση πυροβόλου όπλου ([2]). Η περιοχή είναι επίσης ένας από τους κύριους προορισμούς πυροβόλων όπλων για παράνομη διακίνηση ([3]).

Σε μεγάλο βαθμό λόγω αυτών των αρνητικών τάσεων, η διάδοση και παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων έχει καταστεί προτεραιότητα στο θεματολόγιο της περιοχής για την ασφάλεια των πολιτών. Οι χώρες της αμερικανικής ηπείρου έχουν τονίσει τη σημασία του συντονισμού και των διασυνοριακών στρατηγικών, λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη πολυπλοκότητα και τη διεθνοποίηση των εγκληματικών οργανώσεων. Η δέσμευση εκείνη έλαβε σάρκα και οστά το 1997, με την υπογραφή της Διαμερικανικής Σύμβασης κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, πυρομαχικών, εκρηκτικών και άλλων συναφών υλικών (CIFTA), της πρώτης περιφερειακής δεσμευτικής συμφωνίας του είδους της. Η CIFTA, η οποία επικυρώθηκε από 31 εκ των 34 κρατών μελών του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών (ΟΑΚ), αποτελεί θεμελιώδες εργαλείο για την αντιμετώπιση του παράνομου εμπορίου φορητών όπλων στην περιοχή.

Ωστόσο, παρά τις φιλότιμες προσπάθειες των εθνικών αρχών, οι χώρες εξακολουθούν να μην μπορούν να εφαρμόσουν πλήρως τη CIFTA. Η πολυπλοκότητα του οργανωμένου εγκλήματος που ελέγχει τη διακίνηση όπλων στην περιοχή, καθώς και η εξειδίκευση των εργασιών, οι δομές συντονισμού και η διεθνοποίηση των συναλλαγών, θέτουν σοβαρές δυσχέρειες στην ικανότητα των οικείων χωρών να διερευνούν και να διώκουν αυτά τα εγκλήματα. Δυσκολεύονται επίσης να συμμορφωθούν με άλλα πρωτόκολλα και να εφαρμόσουν στρατηγικές που θα μπορούσαν να μειώσουν τη διάδοση και τη διαθεσιμότητα πυροβόλων όπλων. Οι στρατιωτικές δυνάμεις και οι δυνάμεις ασφαλείας δεν εφαρμόζουν συστηματικά πρωτόκολλα διαχείρισης αποθεμάτων, πράγμα που αυξάνει την πιθανότητα εκτροπής πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών στην παράνομη αγορά, καθώς και τον κίνδυνο μη προγραμματισμένων εκρήξεων σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης. Η σήμανση, η τήρηση αρχείων και ο εντοπισμός πυροβόλων όπλων στερούνται συνοχής στην περιοχή, πράγμα που δρα ανασταλτικά για τις ποινικές έρευνες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν στο εντοπισμό της προέλευσης των πυροβόλων όπλων, στη σύνδεσή τους με πολλαπλούς τόπους εγκλημάτων και στην αποκάλυψη δικτύων παράνομης διακίνησης. Η απουσία εθνικής νομοθεσίας που να αποτυπώνει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη CIFTA και να ρυθμίζει αυτές τις δραστηριότητες θέτει σε κίνδυνο τη συνέχιση και τη βιωσιμότητα των πρακτικών αυτών.

Επιπλέον, το μεγαλύτερο μέρος της περιοχής εξακολουθεί να αντιμετωπίζει δυσκολίες στην προώθηση της ευημερίας των κοινοτήτων της, οι οποίες πλήττονται από υψηλά επίπεδα φτώχειας, ανεργίας και έλλειψης πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες, μεταξύ άλλων συνθηκών που τις καθιστούν ευάλωτες. Τα μέλη των κοινοτήτων αυτών είναι πιθανότερο να καταστούν θύματα ή δράστες ένοπλης βίας. Ως εκ τούτου, για να αποφευχθεί η διαιώνιση των κύκλων βίας, δεν αρκεί να δοθεί έμφαση αποκλειστικά στις πολιτικές ελέγχου των όπλων. Είναι αναγκαίο να αντιμετωπιστούν αυτοί οι παράγοντες κινδύνου και να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των μελών της κοινότητας. Ο συνδυασμός κατασταλτικών και προληπτικών πολιτικών είναι θεμελιώδους σημασίας για τη μείωση των επιπέδων ένοπλης βίας στην περιοχή. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις αυτές, το 2019, τα κράτη μέλη του ΟΑΚ ενέκριναν το πρώτο σχέδιο δράσης σε επίπεδο ημισφαιρίου για την καθοδήγηση του σχεδιασμού δημόσιων πολιτικών για την πρόληψη και τη μείωση των ανθρωποκτονιών από πρόθεση, λαμβάνοντας υπόψη το πλαίσιο του διαμερικανικού προγράμματος για την πρόληψη της βίας και της εγκληματικότητας. Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει μια σειρά 28 συστάσεων σχετικά με 1) την παραγωγή, τη διάδοση και τη χρήση πληροφοριών και επιστημονικών στοιχείων· 2) τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών πρόληψης, και 3) την ποινική δικαιοσύνη.

Ακριβώς στο πλαίσιο αυτό, το Τμήμα Δημόσιας Ασφάλειας του ΟΑΚ (ΤΔΑ/ΟΑΚ) παρέχει από το 2007 στήριξη στις χώρες της αμερικανικής ηπείρου για τη βελτίωση της ικανότητάς τους να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις ([4]) και τις εντολές της CIFTA που έχουν θεσπιστεί για την πρόληψη της βίας και των εγκλημάτων, ιδίως μεταξύ των πλέον ευάλωτων πληθυσμών. Μετά από πενταετή διακοπή, το ΤΔΑ/ΟΑΚ επανενεργοποίησε τα επιχειρησιακά του προγράμματα το 2019, με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το έργο «Αντιμετώπιση της παράνομης διάδοσης και διακίνησης φορητών όπλων, ελαφρού οπλισμού (SALW) και πυρομαχικών και των επιπτώσεών τους στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική» ξεκίνησε το 2019 και ολοκληρώθηκε το 2021. Πρόκειται για μια ολοκληρωμένη πρωτοβουλία για τον έλεγχο των όπλων, η οποία υλοποιείται στο πλαίσιο του

([1]) UNODC, Global Study on Homicide (Παγκόσμια μελέτη για τις ανθρωποκτονίες). 2019. https://www.unodc.org/unodc/en/data-and-analysis/global-study-on-homicide.html

([2]) Ό.π.

([3]) Σύμφωνα με την παγκόσμια μελέτη για τη διακίνηση πυροβόλων όπλων, η Κεντρική Αμερική και η Νότια Αμερική, μαζί με τη Δυτική Ασία, αποτελούν το 80 % των προορισμών της διακίνησης πυροβόλων όπλων (UNODC, 2020).

([4]) Από το 2007 έως το 2015, το ΤΔΑ/ΟΑΚ υλοποίησε πρωτοβουλίες του προγράμματος βοήθειας για τον έλεγχο των όπλων και πυρομαχικών (PACAM) στην περιοχή. Τα 25 κράτη μέλη του ΟΑΚ ωφελήθηκαν από τις πρωτοβουλίες αυτές, οι οποίες είχαν ως αποτέλεσμα τη σήμανση 290 000 και πλέον πυροβόλων όπλων και την καταστροφή 60 000 ακόμη όπλων και περισσότερων από 1 700 τόνων πυρομαχικών σε ολόκληρη την περιοχή.

προγράμματος βοήθειας για τον έλεγχο των όπλων και πυρομαχικών (PACAM) του ΤΔΑ· λαμβάνει υπόψη τα διδάγματα από προηγούμενες δραστηριότητες και αξιοποιεί αυτά τα επιτυχημένα αποτελέσματα για να προωθήσει περαιτέρω την εφαρμογή της CIFTA και των περιφερειακών εντολών στον τομέα της πρόληψης του εγκλήματος. Ωστόσο, η πανδημία COVID-19 και τα περιοριστικά μέτρα που έλαβαν οι χώρες για την αντιμετώπισή της έχουν επηρεάσει άμεσα την υλοποίηση του έργου, ιδίως τις δραστηριότητες που πρέπει να διεξαχθούν επιτόπου, με απευθείας κατάρτιση και εποπτεία των υπαλλήλων (όπως η καταστροφή και η σήμανση των SALW). Επιπλέον, η διαθεσιμότητα της κυβέρνησης για συνεργασία και συμμετοχή σε δραστηριότητες του έργου μειώθηκε, καθώς οι προσπάθειες αναπροσανατολίστηκαν προς την αντιμετώπιση της πρωτόγνωρης υγειονομικής κρίσης. Ως εκ τούτου, το πεδίο εφαρμογής του έργου έπρεπε να προσαρμοστεί, γεγονός που είχε κάποιο αντίκτυπο στα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Λαμβανομένων υπόψη των προκλήσεων αυτών, σε συνδυασμό με τις αυξανόμενες ανάγκες των χωρών (οι οποίες δεν αναμενόταν να καλυφθούν πλήρως στο πλαίσιο τριετούς πρωτοβουλίας), η φάση ΙΙ του έργου θα συνεχίσει να παρέχει ολοκληρωμένη στήριξη στις χώρες, με στόχο την ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο για τις διαδικασίες αυτές. Η εμπειρία του ΤΔΑ/ΟΑΚ έχει δείξει ότι απαιτείται συνεχής στήριξη για τη διατήρηση της προόδου και της βελτίωσης όσον αφορά τον έλεγχο των πυροβόλων όπλων και την πρόληψη της βίας και της εγκληματικότητας με τη χρήση όπλου και, ως εκ τούτου, η νέα αυτή φάση θα λάβει υπόψη τη σημασία των μακροπρόθεσμων στρατηγικών, ώστε να επιτευχθεί ουσιαστική και βιώσιμη αλλαγή στις πολιτικές και τις συνθήκες ασφάλειας.

2. **Τεχνική προσέγγιση**

Κατά τη διάρκεια της φάσης ΙΙ, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα συνεχίσει να επενδύει σε μια ολιστική προσέγγιση που συνδυάζει την οπτική της καταστολής και της πρόληψης, με κανονιστικές και επιχειρησιακές δραστηριότητες, για την αντιμετώπιση του σύνθετου ζητήματος της ένοπλης βίας και της παράνομης διακίνησης στην περιοχή. Όπως έχει αποδειχθεί σε άλλες περιοχές, ένα σύγχρονο, συνεκτικό και αρμονικό νομοθετικό πλαίσιο, σύμφωνο με το διεθνές κανονιστικό πλαίσιο, αποτελεί τη βάση για αποτελεσματικές πολιτικές ελέγχου των πυροβόλων όπλων. Οι νομοθετικές αλλαγές πρέπει να συνοδεύονται από βελτίωση των ικανοτήτων των χωρών να καταστήσουν λειτουργική τη νομοθεσία και να την εφαρμόζουν. Ως εκ τούτου, μέσω της συνεργασίας σε αυτούς τους δύο τομείς, το έργο θα είναι σε θέση να θέσει ταυτόχρονα στο επίκεντρο τις ανάγκες των χωρών και να προωθήσει μακροπρόθεσμες και βιώσιμες αλλαγές. Οι δραστηριότητες αυτές για την ενίσχυση του ελέγχου των πυροβόλων όπλων και τη μείωση της διαθεσιμότητας πυροβόλων όπλων θα συμπληρωθούν από μια προληπτική προσέγγιση για τη μείωση της ζήτησης σε κοινότητες που πλήττονται σε μεγάλο βαθμό από την ένοπλη βία, με ιδιαίτερη έμφαση στην πρόληψη της έμφυλης βίας που συνδέεται με την κατάχρηση πυροβόλων όπλων. Οι δράσεις για την προώθηση ασφαλών πρακτικών μεταξύ των πολιτών των κοινοτήτων, καθώς και η επίλυση συγκρούσεων, η παροχή βοήθειας στα θύματα και τους επιζώντες βίας και η εθελοντική παράδοση SALW και πυρομαχικών αποσκοπούν στη βελτίωση της ανθεκτικότητας των κοινοτήτων στην ένοπλη βία.

Στο πλαίσιο της προτεινόμενης ιδέας για το έργο αυτό, το ΤΔΑ/ΟΑΚ, μέσω του PACAM, θα αναλάβει τον ρόλο συντονιστικού και εκτελεστικού οργανισμού μέσω μιας συνεργατικής προσέγγισης με άλλους οργανισμούς στον τομέα αυτό, καθώς και με τις εθνικές αρχές. Αξιοποιώντας τα πολιτικά φόρουμ και τους διαύλους επικοινωνίας του ΟΑΚ, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα προσδιορίσει τις χώρες της περιοχής που χρειάζονται στήριξη και θα συνεργαστεί μαζί τους στο πλαίσιο των ειδικών συμφωνιών που απαιτούνται για την εδραίωση της συνδρομής. Το έργο προβλέπει ειδική και εξατομικευμένη στήριξη για κάθε χώρα, καθώς ενδέχεται να μην έχουν όλες τις ίδιες ανάγκες και ελλείψεις. Δεν θα λάβουν όλες οι χώρες στήριξη σε όλες τις συνιστώσες του έργου. Αντιθέτως, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα συνεχίσει να χρησιμοποιεί την προηγούμενη επιτυχή προσέγγιση του PACAM: χαρτογράφηση και προσδιορισμός των αναγκών κάθε χώρας, συμμετοχή των αρχών και κατάρτιση σχεδίου βοήθειας, και ανάπτυξη των αποστολών. Επιπλέον, λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την προσαρμογή των δραστηριοτήτων του έργου κατά τη διάρκεια της πανδημίας, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα επιδιώξει να βελτιστοποιήσει τους πόρους χρησιμοποιώντας το εικονικό περιβάλλον και τα τεχνολογικά εργαλεία, όπου είναι δυνατόν.

Επίσης, δεδομένων των διαφορετικών επιπτώσεων που έχει η ένοπλη βία στις γυναίκες, τους άνδρες, τα κορίτσια και τα αγόρια, καθώς και στους ευάλωτους πληθυσμούς, η φάση ΙΙ θα συνεχίσει να ενσωματώνει τη διάσταση του φύλου και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό περιλαμβάνει την ένταξη των γυναικών σε όλα τα επίπεδα υλοποίησης του έργου και την ενθάρρυνση της πιο ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στις δραστηριότητες του έργου, ως δικαιούχων των παρεμβάσεων. Επιπρόσθετα, στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων για την πρόληψη της βίας, θα δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην ανάγκη των γυναικών και των κοριτσιών για προστασία και ασφάλεια εντός των κοινοτήτων τους και για τη συμμετοχή τους στην αναζήτηση λύσεων σε αυτές τις προκλήσεις, καθώς και στην ενσωμάτωση συνιστωσών που εστιάζουν αποκλειστικά στην αντιμετώπιση της έμφυλης βίας.

3. **Συνολικός στόχος**

Να ενισχυθεί η ικανότητα των κρατών μελών του ΟΑΚ να αντιμετωπίζουν την ένοπλη βία στην περιοχή μέσω της στήριξης μέτρων για την καταπολέμηση της διάδοσης και παράνομης διακίνησης πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών και την πρόληψη της χρήσης πυροβόλων όπλων σε συγκρούσεις σε κοινότητες που πλήττονται σοβαρά.

4. **Περιγραφή των στρατηγικών παρέμβασης του έργου**

Στόχος 1: Να ενισχυθεί το εθνικό κανονιστικό πλαίσιο για τα πυροβόλα όπλα, λαμβανομένων υπόψη των διεθνών κανονιστικών προτύπων και των ορθών πρακτικών

Δραστηριότητες

— Προσδιορισμός των χωρών που πρέπει να υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα στην αναθεώρηση της νομοθεσίας, βάσει εκτίμησης των αναγκών και λαμβάνοντας υπόψη τις στοχευόμενες χώρες των επιχειρησιακών συνιστωσών του έργου·

— Παροχή τεχνικής βοήθειας στις χώρες για την αναθεώρηση της νομοθεσίας και του κανονιστικού πλαισίου, λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή πρότυπα, την εσωτερική εναρμόνιση των καθηκόντων και την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου·

— Ανάπτυξη περιφερειακών προτύπων για την υλική ασφάλεια και τη διαχείριση αποθεμάτων, καθώς και για την καταστροφή SALW και πυρομαχικών·

— Ανάπτυξη περιφερειακών συστάσεων για την πρόληψη της έμφυλης βίας που συνδέεται με την κατάχρηση πυροβόλων όπλων·

— Ανάπτυξη ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα πρότυπα για τα πυροβόλα όπλα και σε άλλες σχετικές κατευθυντήριες γραμμές (π.χ. CIFTA, νομοθετικά πρότυπα, MOSAIC και IATG) και της χρήσης των προτύπων για τους διάφορους τομείς που αφορούν τον έλεγχο πυροβόλων όπλων, με τη δημιουργία μηχανής αναζήτησης και την κατηγοριοποίηση των προτύπων με ετικέτες που επιτρέπουν στους χρήστες να εντοπίζουν γρήγορα όλους τους σχετικούς κανόνες για έναν τομέα ενδιαφέροντος.

Αποτελέσματα

— Παροχή νομοθετικής βοήθειας για τη βελτίωση του εθνικού κανονιστικού πλαισίου για τα πυροβόλα όπλα, λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή πρότυπα και τη διάσταση του φύλου, σε τουλάχιστον έξι χώρες της περιοχής·

— Ανάπτυξη και διάδοση περιφερειακών προτύπων για την υλική ασφάλεια και τη διαχείριση αποθεμάτων (PSSM) σε όλα τα κράτη μέλη του ΟΑΚ·

— Ανάπτυξη και διάδοση περιφερειακών προτύπων για την καταστροφή SALW και πυρομαχικών σε όλα τα κράτη μέλη του ΟΑΚ·

— Ανάπτυξη και διάδοση περιφερειακών συστάσεων για την πρόληψη της έμφυλης βίας που συνδέεται με την κατάχρηση πυροβόλων όπλων σε όλα τα κράτη μέλη του ΟΑΚ·

— Δημιουργία ηλεκτρονικών βάσεων δεδομένων για τα πρότυπα και τις κατευθυντήριες γραμμές για τα SALW, και διάθεσή τους στις χώρες.

Στόχος 2: Να βελτιωθεί η επιχειρησιακή ικανότητα των εθνικών αρχών όσον αφορά τη σήμανση, τον εντοπισμό, την αποθήκευση και την καταστροφή πυροβόλων όπλων

Δραστηριότητες

— Ανάπτυξη και παροχή εξειδικευμένης κατάρτισης για το εθνικό προσωπικό όσον αφορά την PSSM, τη σήμανση και την τήρηση αρχείων, καθώς και την καταστροφή SALW και πυρομαχικών. Θα πραγματοποιούνται περιφερειακά εργαστήρια κατάρτισης, όπου το προσωπικό θα είναι επίσης σε θέση να ανταλλάσσει ορθές πρακτικές και να βελτιώνει τη συνεργασία, καθώς και εθνικά μαθήματα που θα στοχεύουν στις ειδικές ανάγκες κάθε χώρας·

— Παροχή προηγμένης κατάρτισης σχετικά με την εξουδετέρωση εκρηκτικού υλικού για τεχνικούς από χώρες, σε συνεργασία με το Υπουργείο Άμυνας της Ισπανίας·

— Παροχή τεχνικής βοήθειας και πόρων για την εφαρμογή εθνικών σχεδίων καταστροφής όπλων και απαρχαιωμένων, κατασχεθέντων ή πλεοναζόντων πυρομαχικών·

— Παροχή τεχνικής βοήθειας και στήριξης για τη σήμανση πυροβόλων όπλων και την τήρηση αρχείων, συμπεριλαμβανομένης της παροχής του αναγκαίου εξοπλισμού·

— Κατάρτιση σχεδίων βιωσιμότητας με χώρες που λαμβάνουν στήριξη μέσω του έργου.

Αποτελέσματα

— Διεξαγωγή διαδικασιών καταστροφής πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών σε τουλάχιστον 10 χώρες, με την καταστροφή τουλάχιστον 150 τόνων πυρομαχικών και 35 000 κατασχεθέντων, απαρχαιωμένων, μη ασφαλών ή/και πλεοναζόντων SALW·

— Εκπαίδευση τουλάχιστον 200 μελών εθνικού προσωπικού στην καταστροφή SALW και πυρομαχικών·

— Παροχή τεχνικής βοήθειας για τη σήμανση και την τήρηση αρχείων πυροβόλων όπλων σε τουλάχιστον 12 χώρες·

— Εκπαίδευση τουλάχιστον 150 μελών εθνικού προσωπικού στη σήμανση και την τήρηση αρχείων·

— Αναβάθμιση των εθνικών συστημάτων καταγραφής πυροβόλων όπλων τουλάχιστον τριών χωρών·

— Βελτίωση της ασφάλειας των θεσμικών αποθεμάτων σε τουλάχιστον 10 χώρες·

— Πραγματοποίηση δύο περιφερειακών σεμιναρίων για τις ορθές πρακτικές υλικής ασφάλειας και διαχείρισης αποθεμάτων, με πιστοποίηση τουλάχιστον 80 υπαλλήλων από τουλάχιστον 15 χώρες·

— Πιστοποίηση τουλάχιστον 45 ατόμων από 10 χώρες ως τεχνικών εξουδετέρωσης εκρηκτικού υλικού στο επίπεδο EOD 3·

— Δημιουργία και διάθεση εργαλείων και κατευθυντήριων γραμμών για την εκπόνηση εθνικών σχεδίων δράσης στις χώρες που λαμβάνουν στήριξη μέσω του έργου·

— Κατάρτιση και επικύρωση εθνικών σχεδίων δράσης από τις εθνικές αρχές για τουλάχιστον το 20 % των χωρών που λαμβάνουν βοήθεια.

Στόχος 3: Να βελτιστοποιηθεί ο έλεγχος των φορητών όπλων μέσω της χρήσης εργαλείων της τεχνολογίας των πληροφοριών

Δραστηριότητες

— Προγραμματισμός του ηλεκτρονικού συστήματος για τον περιφερειακό μηχανισμό επικοινωνίας για τις νόμιμες μεταφορές πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών (MCTA), ενός περιφερειακού μηχανισμού για την κοινοποίηση και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη νόμιμη μεταφορά πυροβόλων όπλων, του οποίου το πλαίσιο και οι τεχνικές απαιτήσεις αναπτύχθηκαν κατά τη φάση I. Το σύστημα αυτό αντικατοπτρίζει τη θετική εμπειρία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και θα επιτρέψει στις χώρες να εντοπίζουν γρήγορα και να αναφέρουν τα τρωτά σημεία και τους κινδύνους εκτροπής στο διεθνές νόμιμο εμπόριο πυροβόλων όπλων. Λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν το 50 % των χωρών της περιοχής δεν διαθέτουν ηλεκτρονικό εθνικό σύστημα αδειοδότησης, θα διερευνηθεί η δυνατότητα προγραμματισμού του συστήματος κατά τρόπο που να επιτρέπει στις χώρες να το χρησιμοποιούν ως εγχώριο σύστημα·

— Πιλοτική εγκατάσταση του ηλεκτρονικού συστήματος του MCTA, με την κατάρτιση των εθνικών αρχών και την ενσωμάτωση των αναγκαίων διορθώσεων·

— Αναβάθμιση της εικονικής κοινότητας για την ανταλλαγή πληροφοριών, η οποία αναπτύχθηκε κατά τη φάση I, ώστε να καταστεί πλατφόρμα γνώσεων του ημισφαιρίου για τα πυροβόλα όπλα, με λειτουργίες όπως i) αυτόματη υποβολή και παρακολούθηση δεδομένων σχετικά με το σύστημα ελέγχου πυροβόλων όπλων και την κατάσταση εφαρμογής της CIFTA· ii) αποθετήριο των εθνικών αρχών· iii) πίνακας εργαλείων για την οπτικοποίηση του καθεστώτος και της πληρότητας του συστήματος ελέγχου πυροβόλων όπλων·

— Επικαιροποίηση και επέκταση του λογισμικού ελέγχου της απογραφής SALW και πυρομαχικών σε χώρες της περιοχής που μπορούν να επωφεληθούν από αυτή τη λύση ΤΠ που αναπτύχθηκε κατά τη φάση I.

Αποτελέσματα

— Προγραμματισμός του ηλεκτρονικού συστήματος για τον περιφερειακό μηχανισμό επικοινωνίας για τις νόμιμες μεταφορές πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών (MCTA) και πιλοτική εφαρμογή του σε 5 χώρες·

— Βελτίωση του λογισμικού ελέγχου της απογραφής SALW και πυρομαχικών, με βάση τις παρατηρήσεις των χρηστών, και εφαρμογή σε τουλάχιστον τέσσερις άλλες χώρες·

— Ανάπτυξη πλατφόρμας γνώσεων του ημισφαιρίου για τα πυροβόλα όπλα, με καταχώριση σημείων επαφής για τουλάχιστον 15 χώρες·

— Διεξαγωγή συνεδριάσεων των εθνικών σημείων επαφής ανά διετία για την ενθάρρυνση του διαλόγου και της συνεργασίας.

Στόχος 4: Να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα των κοινοτήτων έναντι της ένοπλης βίας και να μειωθεί η πρόσβαση σε παράνομα ή/και ανεπιθύμητα πυροβόλα όπλα

Δραστηριότητες

— Επέκταση της μεθοδολογίας του προγράμματος OASIS σε τουλάχιστον άλλη μία κοινότητα που πλήττεται σε μεγάλο βαθμό από την ένοπλη βία. Το OASIS επιδιώκει να προωθήσει κοινωνικά υπεύθυνες συμπεριφορές σε κοινότητες που πλήττονται σοβαρά από την ένοπλη βία· περιλαμβάνει μια αρχική αξιολόγηση της κοινότητας και τους διαθέσιμους μηχανισμούς για την πρόληψη της βίας και την παροχή βοήθειας στα θύματα. Το πρόγραμμα προσφέρει καθημερινές εξωσχολικές δραστηριότητες σε νέους που διατρέχουν κίνδυνο, καθώς και κατάρτιση για τοπικούς πολυσυμμετοχικούς φορείς στις κοινότητες σχετικά με την πρόληψη της βίας και την παροχή βοήθειας στα θύματα·

— Δημιουργία ενός κέντρου αναφοράς σε επίπεδο κοινότητας για την παροχή συνδρομής στα θύματα, τις οικογένειες και τους μάρτυρες βίας και εγκλημάτων που διαπράττονται με τη χρήση πυροβόλων όπλων, ώστε να διακοπούν οι κύκλοι βίας·

— Ανάπτυξη περιφερειακού εκπαιδευτικού προγράμματος κατάρτισης για την πρόληψη και την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας·

— Ανάπτυξη και υλοποίηση τουλάχιστον δύο κοινοτικών εκστρατειών συλλογής όπλων, συμπεριλαμβανομένων εκπαιδευτικών στρατηγικών για την ευαισθητοποίηση του πληθυσμού και την ενθάρρυνση της εθελοντικής παράδοσης όπλων. Οι εκστρατείες θα αναδείξουν τη σχέση μεταξύ της έμφυλης βίας και της κατάχρησης πυροβόλων όπλων, καθώς τα περισσότερα θύματα έμφυλης βίας έχουν υποστεί εκφοβισμό ή σκοτωθεί με πυροβόλα όπλα ([5])·

— Στήριξη των εθνικών και τοπικών αρχών για τη συλλογή, την αποθήκευση, τη μεταφορά και την καταστροφή των συλλεγόμενων SALW και πυρομαχικών. Αυτό θα γίνει σε συντονισμό με τις δραστηριότητες που διεξάγονται στο πλαίσιο του στόχου 2 του έργου ώστε να βελτιστοποιηθούν οι πόροι.

Αποτελέσματα

— Βελτίωση των ικανοτήτων τουλάχιστον δύο ευάλωτων κοινοτήτων υψηλού κινδύνου όσον αφορά τη στήριξη των νέων που διατρέχουν κίνδυνο, την παροχή βοήθειας στα θύματα και τους επιζώντες, και την πρόληψη της ένοπλης βίας·

— Βελτίωση των δεξιοτήτων ζωής τουλάχιστον 160 μαθητών από δύο ευάλωτες κοινότητες υψηλού κινδύνου μέσω κατάρτισης και καθημερινών δραστηριοτήτων μετά το σχολείο για την ανάπτυξη δεξιοτήτων ζωής·

— Κατάρτιση τουλάχιστον 150 υπευθύνων χάραξης πολιτικής, κυβερνητικών αξιωματούχων, παρόχων υπηρεσιών, ηγετών των κοινοτήτων, εκπαιδευτικών, γονέων και της κοινωνίας των πολιτών, με αντικείμενο την πρόληψη και τη διακοπή της έμφυλης βίας, καθώς και την παροχή βοήθειας στα θύματα·

— Δημιουργία και θέση σε λειτουργία ενός κέντρου αναφοράς για τους επιζώντες βίας, τις οικογένειες και τους μάρτυρες·

— Ανάπτυξη και υλοποίηση τουλάχιστον δύο κοινοτικών εκστρατειών συλλογής όπλων.

Στόχος 5: Να αναπτυχθεί ένας χάρτης πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα ώστε να εφοδιαστούν οι χώρες με ένα πρακτικό εργαλείο διαχείρισης μέσω μιας περιφερειακής, συντονισμένης και τεκμηριωμένης προσέγγισης

Δραστηριότητες

— Εκπόνηση μεθοδολογίας για την ανάπτυξη του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής, σε διαβούλευση με εμπειρογνώμονες του τομέα και με την επικύρωση εκ μέρους των χωρών·

— Εκπόνηση εκτίμησης αναγκών, σε διαβούλευση με τις κυβερνήσεις της Κεντρικής Αμερικής·

— Ανάπτυξη σχεδίου χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα, λαμβάνοντας υπόψη την εκτίμηση αναγκών, τα διεθνή νομικά πλαίσια και τις ορθές πρακτικές·

— Επικύρωση του σχεδίου χάρτη πορείας μέσω ενός γύρου διαβουλεύσεων με τις χώρες και τα ενδιαφερόμενα μέρη· και

— Εξωτερική επικοινωνία και προβολή για την κινητοποίηση των εταίρων με στόχο τη στήριξη της εφαρμογής του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα.

Αποτελέσματα

— Κατάρτιση και επικύρωση με τα ενδιαφερόμενα μέρη της μεθοδολογίας για την ανάπτυξη του χάρτη πορείας·

— Ανάπτυξη της εκτίμησης αναγκών ώστε να προσδιοριστούν οι κυριότερες απειλές, κενά, ευπάθειες και προτεραιότητες των χωρών της Κεντρικής Αμερικής·

— Πραγματοποίηση δύο εργαστηρίων για τη συλλογή στοιχείων και παρατηρήσεων σχετικά με το σχέδιο του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα, με τη συμμετοχή των εθνικών αρχών και οργανώσεων που δραστηριοποιούνται στον τομέα·

— Ανάπτυξη και παρουσίαση του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής στις χώρες της περιοχής·

— Ανάπτυξη εκστρατείας επικοινωνίας για τη διάδοση του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα, την εξασφάλιση της πολιτικής έγκρισής του και της υποστήριξης των εταίρων για την εφαρμογή του.

([5]) https://unoda-web.s3.amazonaws.com/wp-content/uploads/2019/07/MOSAIC-06.10-2017EV1.0.pdf

5. **Διάρκεια**

Η συνολική εκτιμώμενη διάρκεια της ολοκληρωμένης περιφερειακής φάσης ΙΙ θα είναι 36 μήνες.

6. **Φορέας τεχνικής υλοποίησης**

Η τεχνική υλοποίηση του προγράμματος αυτού ανατίθεται στο Τμήμα Δημόσιας Ασφάλειας της Γενικής Γραμματείας του Οργανισμού Αμερικανικών Κρατών (ΤΔΑ/ΟΑΚ). Το ΤΔΑ/ΟΑΚ βρίσκεται σε πλεονεκτική θέση για να υποστηρίξει τις χώρες της αμερικανικής ηπείρου χάρη στον διπλό ρόλο του ως τεχνικής συγγραμματείας της CIFTA και ως τεχνικού και επιχειρησιακού φορέα του ΟΑΚ στο θέμα αυτό. Στο πλαίσιο του ρόλου αυτού, το ΤΔΑ/ΟΑΚ έχει εφαρμόσει έργα και προγράμματα για να υποστηρίξει τα κράτη μέλη του ΟΑΚ στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους να κατοχυρώσουν την ασφάλεια των εθνικών αποθεμάτων πυροβόλων όπλων, να εφαρμόσουν νομοθετικά μέτρα με τα οποία ορίζονται ως ποινικά αδικήματα βάσει του εθνικού δικαίου η παράνομη κατασκευή και η παράνομη διακίνηση πυροβόλων όπλων, να απαιτούν τη σήμανση των πυροβόλων όπλων και να ανταλλάσσουν πληροφορίες με άλλους υπογράφοντες της CIFTA σχετικά με τις πληροφορίες εντοπισμού και τις πρακτικές παράνομης διακίνησης. Καμία άλλη περιφερειακή ή υποπεριφερειακή οργάνωση που καλύπτει το σύνολο της αμερικανικής ηπείρου δεν διαθέτει την πολιτική επιρροή, την τεχνική εμπειρογνωσία και τη γεωγραφική εμβέλεια ώστε να είναι σε θέση να στηρίξει και να βοηθήσει όλα τα αμερικανικά κράτη.

Στη διάρκεια της φάσης ΙΙ, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα συνεχίσει επίσης να συντονίζει και να συνεργάζεται με άλλους θεσμούς και οργανισμούς κατά την εκτέλεση του έργου. Το ΤΔΑ/ΟΑΚ ήρθε σε συνεργασία με ορισμένους από αυτούς στη φάση Ι και αναμένει ότι θα συνεχίσει να συνεργάζεται σε συγκεκριμένα θέματα για την προώθηση της πρωτοβουλίας στην περιοχή, ιδίως με το Περιφερειακό Κέντρο των Ηνωμένων Εθνών για την ειρήνη, τον αφοπλισμό και την ανάπτυξη στη Λατινική Αμερική και την Καραϊβική (UNLIREC), τον Εκτελεστικό Οργανισμό της CARICOM για την Εγκληματικότητα και την Ασφάλεια (CARICOM IMPACS), το Διαμερικανικό Συμβούλιο Άμυνας, τη Συμβουλευτική Ομάδα Διαχείρισης Πυρομαχικών του Διεθνούς Κέντρου Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς της Γενεύης (AMAT-GICHD), το Golden West Humanitarian Foundation, την INTERPOL, το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ και το Κέντρο Εκπαίδευσης Άρσης Ναρκοπεδίων για Ανθρωπιστικούς Σκοπούς του υπουργείου Άμυνας των ΗΠΑ. Το ΤΔΑ επικεντρώνεται στη σύναψη στενής σχέσης με όλες αυτές τις οντότητες που εργάζονται επίσης στον τομέα, ώστε να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη της δράσης με τη χρήση της συμπληρωματικής εμπειρογνωσίας των οργανισμών. Ειδικότερα, κατά τη φάση ΙΙ, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα έχει ως στόχο την ενίσχυση της συνεργασίας με υποπεριφερειακούς οργανισμούς, όπως ο CARICOM-IMPACS και το SICA (Σύστημα Ολοκλήρωσης της Κεντρικής Αμερικής) ώστε να στηριχθεί η εφαρμογή του χάρτη πορείας της Καραϊβικής για τα πυροβόλα όπλα και να συντονιστεί η ανάπτυξη του χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής για τα πυροβόλα όπλα.

7. **Συνάφεια**

Α. **«Ασφαλέστερη οπλοκατοχή για την προστασία των πολιτών»: Στρατηγική της ΕΕ κατά των παράνομων πυροβόλων όπλων, φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού και των πυρομαχικών τους, εγκριθείσα από το Συμβούλιο στις 19 Νοεμβρίου 2018**

Οι στόχοι, οι δραστηριότητες και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του παρόντος έργου ευθυγραμμίζονται με τους στόχους και την προσέγγιση της στρατηγικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης με θέμα «Ασφαλέστερη οπλοκατοχή για την προστασία των πολιτών». Στο πλαίσιο αυτό, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης αποφάσισε να χρηματοδοτήσει τη φάση Ι της πρωτοβουλίας αυτής προκειμένου να προωθήσει την πολυμέρεια και τις συνέργειες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του ΟΑΚ, ώστε να μειωθούν η ένοπλη βία και οι εγκληματικές δραστηριότητες, και εξέτασε τις προτεραιότητες που καθορίζονται στη στρατηγική. Η φάση ΙΙ, ως συνέχεια των προσπαθειών αυτών, διατηρεί το ίδιο μοντέλο και την ίδια προσέγγιση και συμπληρώνει το παγκόσμιο έργο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα αυτό θέτοντας στο επίκεντρο μια περιοχή που πλήττεται σοβαρά από τη διάδοση, την υπερβολική συσσώρευση και τη διακίνηση SALW.

Ειδικότερα, η φάση ΙΙ αποτυπώνει τις ακόλουθες προτεραιότητες της στρατηγικής:

2.1. Ενίσχυση του κανονιστικού πλαισίου: Οι δραστηριότητες του στόχου 1 της δράσης έχουν ως στόχο να εξασφαλίσουν ότι οι χώρες εναρμονίζουν τη νομοθεσία τους με τα διεθνή πρότυπα και διαθέτουν εργαλεία για την καλύτερη εφαρμογή των συμβάσεων·

2.2.2. Έλεγχοι των εξαγωγών πυροβόλων όπλων και των πυρομαχικών τους: Η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εργαλείου του MCTA, στο πλαίσιο του στόχου 3, λαμβάνει υπόψη τη σημασία του ελέγχου του νόμιμου εμπορίου ώστε να αποφεύγονται οι εκτροπές προς την παράνομη αγορά·

2.2.3. Ασφαλής διαχείριση των αποθεμάτων SALW και των πυρομαχικών τους: Ο στόχος 2 περιλαμβάνει μια σειρά δραστηριοτήτων που επικεντρώνονται στην PSSM, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης των υπαλλήλων, καθώς και την παροχή τεχνικής και υλικής βοήθειας για τη βελτίωση των πρακτικών και των εγκαταστάσεων, σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα των MOSAIC και IATG·

2.2.4. Υπεύθυνη διάθεση SALW και των πυρομαχικών τους: Ο στόχος 2 περιλαμβάνει την κατάρτιση, την παροχή υλικής βοήθειας, την εποπτεία και την πιστοποίηση των διαδικασιών καταστροφής πυροβόλων όπλων και πυρομαχικών στις χώρες που το ζητούν·

2.2.5. Οριζόντια ζητήματα: Ο στόχος 3 περιλαμβάνει μια σειρά λύσεων και εργαλείων ΤΠ για την προώθηση της συνεργασίας και της ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των χωρών της περιοχής.

Για να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των εν λόγω δραστηριοτήτων, το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα στηρίξει συμπληρωματικές δραστηριότητες, όπως η μείωση της ζήτησης πυροβόλων όπλων μέσω της εφαρμογής προληπτικών δράσεων και προγραμμάτων συλλογής, καθώς και την ανάπτυξη ενός χάρτη πορείας της Κεντρικής Αμερικής, ως συγκεκριμένου εργαλείου για τον συντονισμό και τη βελτίωση των προσπαθειών στην περιοχή αυτή.

Β. **Απόφαση 2011/428/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 2011, προς υποστήριξη της υπηρεσίας των Ηνωμένων Εθνών για δραστηριότητες σε θέματα αφοπλισμού για την εφαρμογή του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις πτυχές** ([6])

Η απόφαση του Συμβουλίου προωθεί τρεις κύριους στόχους: 1) εφαρμογή του προγράμματος δράσης των Ηνωμένων Εθνών για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την εξάλειψη του λαθρεμπορίου φορητών όπλων και ελαφρού οπλισμού σε όλες του τις πτυχές, τόσο σε παγκόσμιο όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, 2) στήριξη της εφαρμογής του Διεθνούς Μέσου Εντοπισμού (ITI) και 3) υποστήριξη της ανάπτυξης και εφαρμογής των τεχνικών κατευθυντήριων γραμμών των ΗΕ για τη διαχείριση των αποθεμάτων πυρομαχικών.

Καθένας από τους στόχους αυτούς συνάδει με τους γενικούς στόχους των ειδικών διατάξεων της Διαμερικανικής Σύμβασης κατά της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, πυρομαχικών, εκρηκτικών υλών και άλλων συναφών υλικών (CIFTA) και τα προγράμματα δράσης της. Η CIFTA θεσπίζει μια σειρά υποχρεωτικών συστάσεων προς τα συμβαλλόμενα κράτη, συμπεριλαμβανομένης της θεμελίωσης δικαιοδοσίας για ποινικά αδικήματα· της υποχρεωτικής σήμανσης των πυροβόλων όπλων· της τήρησης αρχείων εντοπισμού· της βελτίωσης των ελέγχων μεταβίβασης· και της διακρατικής συνεργασίας. Η πορεία δράσης της CIFTA για την περίοδο 2018-2022 ενισχύει τους στόχους των συμβαλλόμενων κρατών της CIFTA σε αυτούς τους τομείς σύμφωνα με το πρόγραμμα δράσης των Ηνωμένων Εθνών και το πρωτόκολλο για την καταπολέμηση της παράνομης κατασκευής και διακίνησης πυροβόλων όπλων, μερών και εξαρτημάτων τους, και πυρομαχικών, το οποίο συμπληρώνει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση του διεθνούς οργανωμένου εγκλήματος.

Το ΤΔΑ/ΟΑΚ εξακολουθεί να υλοποιεί επιχειρησιακά προγράμματα για τη στήριξη των χωρών στην ανάπτυξη των ικανοτήτων τους ώστε να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο της CIFTA. Η φάση ΙΙ σχεδιάστηκε για τη συνέχιση της συνδρομής αυτής, λαμβανομένων υπόψη των προτεραιοτήτων που καθόρισαν τα συμβαλλόμενα κράτη της CIFTA στο πλαίσιο της πορείας δράσης 2018-2022, και ιδίως των ακόλουθων: 1. Σήμανση και εντοπισμός πυροβόλων όπλων· 2. Εισαγωγές και εξαγωγές· 3. Νομοθετικά μέτρα· και 4. Διαχείριση και καταστροφή αποθεμάτων.

8. **Υποβολή εκθέσεων**

Το ΤΔΑ/ΟΑΚ θα εκπονεί τακτικές εκθέσεις, σύμφωνα με τη συμφωνία ανάθεσης που προέκυψε από τις διαπραγματεύσεις.

9. **Συνολικό κόστος**

Η συνολική εκτιμώμενη χρηματοδότηση που ζητείται από την ΕΕ για την υλοποίηση της φάσης ΙΙ είναι περίπου 4,2 εκατ. EUR. Η Γενική Γραμματεία του ΟΑΚ θα παράσχει συνεισφορές σε είδος για την εκτέλεση του προγράμματος και θα αναζητήσει άλλη στήριξη σε είδος (όπως αυτή που παρασχέθηκε από την ισπανική κυβέρνηση στη φάση Ι).

([6]) ΕΕ L 188 της 19.7.2011, σ. 37.